

**UCHWAŁA NR IX/76/24  
RADY MIASTA ZABRZE**

z dnia 28 października 2024 r.

**w sprawie opinii do projektu Audytu krajobrazowego województwa śląskiego**

Na podstawie art. 38b ust. 2 pkt 2) lit.d) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130), na wniosek Prezydenta Miasta Zabrze

**uchwala się, co następuje:**

§ 1. Rada Miasta Zabrze opiniując projekt Audytu krajobrazowego województwa śląskiego, w zakresie dotyczącym Miasta Zabrze, zgłasza zastrzeżenia i uwagi zawarte w załączniku do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zabrze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta  
Zabrze

**mgr Grzegorz Olejniczak**

Załącznik do Uchwały nr IX/76/24  
Rady Miasta Zabrze  
z dnia 28.10.2024 r.

Formularz zgłaszania uwag do projektu Audytu krajobrazowego województwa śląskiego  
na podstawie art. 38b. ust. 2 pkt 2 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130)

**1. Dane podmiotu zgłaszającego uwagi**

|                                                              |                                                       |
|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| <b>Podmiot opiniujący<br/>Rada Gminy</b>                     | <b>Rada Miasta Zabrze</b>                             |
| <b>Imię i nazwisko,<br/>stanowisko<br/>osoby do kontaktu</b> | <b>Agnieszka Gerlic, Miejski Konserwator Zabytków</b> |
| <b>telefon</b>                                               | <b>32 37 33 373</b>                                   |
| <b>e-mail</b>                                                | <b>sekretariat_bpp@um.zabrze.pl</b>                   |

## 2. Uwagi do projektu Audytu krajobrazowego województwa śląskiego

| Lp. | Kod krajobrazu/<br>Nazwa formy<br>ochrony                                             | Numer<br>załącznika                                                                                                      | Treść uwagi                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Uzasadnienie do uwagi                                                                                                                                                   | Propozycja zmiany                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.  | 1909/ Osiedle<br>Borsiga w Zabrze                                                     | Załącznik<br>mapowy-<br>geopanel,<br>warstwa: Obszary<br>do objęcia dodat-<br>kową formą<br>ochrony/ Ochrona<br>zabytków | Granice proponowanej<br>ochrony osiedla Borsig<br>wyznaczono zbyt rozległe,<br>obejmując również tereny<br>zieleni urządzonej i ogród-<br>ków przydomowych, schron<br>bojowy, a także budynki<br>współczesne oraz zabudowę<br>ulicy Bytomskiej i Mikosza,<br>poza historyczną zabudowę<br>kolonii robotniczej. | Objęcie ochroną i wpisem<br>do rejestru zabytków tych<br>terenów może w przyszłości<br>uniemożliwić Miastu<br>inwestowanie na jego<br>obszarze.                         | Proponuje się ograniczenie<br>postulowanego obszaru wpisu<br>do rejestru zabytków - do<br>historycznych granic osiedla i<br>rozważenie możliwości<br>wyłączenia z zakresu ochrony<br>zabytków działek o numerach:<br>855/11, 224/22, 494/56, 496/56,<br>780/31, 429/24, 430/24, 739/25,<br>431/24, 432/24, 806/23, 808/23,<br>807/23, 811/23, 812/23, 813/25,<br>814/25, 740/25, 449/11, 448/11,<br>863/11, 857/11, 864/11, 856/11,<br>797/22, 235/7, 255/13, 703/24,<br>736/25, 737/25, 351/28, 663/28,<br>667/28, 729/28, 730/155,<br>728/28, 673/28, 794/28, 354/28,<br>353/28, 352/28, 351/28. |
| 2.  | 1909/ Osiedle<br>Borsiga w<br>Zabrze/ Kolonia<br>robotnicza<br>Borsigwerk w<br>Zabrze | Tom I – synteza,<br>Tom II - Karty<br>krajobrazów<br>priorytetowych,<br>Dokumentacja<br>Audytu (...)<br>Załącznik D      | Niekonsekwentne<br>nazewnictwo osiedla,<br>występujące w dokumentach<br>audytu, tj. <i>osiedle<br/>patronackie Borsig, kolonia<br/>robotnicza Borsigwerk<br/>w Zabrze, osiedle Borsiga,<br/>kolonia Borsiga.</i>                                                                                               | Zarówno w literaturze, jak<br>i na historycznych mapach,<br>występują różne nazwy<br>osiedla. W gminnej<br>ewidencji zabytków przyjęto<br>nazwę: <i>osiedle Borsig.</i> | Proponuje się przyjąć jedną<br>nazwę dla osiedla i ujednolicić<br>nazewnictwo w zakresie całego<br>dokumentu i jego załączników.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|    |                                    |                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----|------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3. | Dolina Bytomki                     | Tom I - synteza, Rozdział 6.1 – Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów chronionych – dotyczące poziomu regionalnego (wojewódzkiego). str. 75, pkt 3 a | W zapisach Audytu ujęto rekomendację: „ <i>Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia ochrony: a) Doliny Bytomki i innych cennych przyrodniczo i kulturowo obszarów Metropolii Górnośląskiej, w tym w ramach opracowywania założeń powołania Górnośląskiego Parku Krajobrazowego</i> ” - bez określenia dokładnych granic chronionego obszaru doliny Bytomki. Wnioskujemy o rezygnację z tej rekomendacji. | Przebieg doliny rzeki Bytomki i jej dopływów w Zabrze nie pozwala na wyznaczenie ciągłego i zwartego obszaru ochrony w formie Parku Krajobrazowego, nie ingerując w silnie zainwestowaną i zabudowaną tkankę miasta. Planowana granica takiego obszaru byłaby niewłaściwa i ułomna dla tak mocnej formy ochrony, jaką jest park krajobrazowy. Obecny sposób zagospodarowania terenu nie pozwala na zachowanie ciągłości obszaru parku, a jego utworzenie kolidowałoby z inwestycjami na silnie zurbanizowanym terenie miasta, w szczególności - w Centrum i w Śródmieściu. Brak uzasadnienia dla rekomendacji powołania Parku Krajobrazowego dla tego obszaru. | Sugeruje się zmianę zapisów dotyczących ochrony Doliny Bytomki i jej dopływów na inną formę (zapisaną w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze), tj.: Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe – Korytarze Ekologiczne. |
| 4. | Osiedla patronackie Górnego Śląska | Tom I pkt 4 i), Tablica 8 Cenne obszary kulturowe proponowane do objęcia dodatkową formą ochrony                                                                                                                                       | W tabeli 8 wymieniono z terenu Zabrze 3 osiedla:<br>- <i>Kolonia robotnicza Borsigwerk w Zabrzu,</i><br>- <i>Osiedle Ballestrema w Rokitnicy,</i><br>- <i>Kolonia Piaskowa w Zabrzu (Zandka).</i>                                                                                                                                                                                                       | Brak spójności w zapisach dokumentu w zakresie osiedli wytypowanych do uznania za pomnik historii. Brak nazwy miasta, a jedynie nazwa dzielnicy, w przypadku osiedla <i>Ballestrema</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Proponujemy dodać w punkcie 4 i)<br><i>Kolonia Piaskowa w Zabrzu (Zandka),</i> oraz skorygować nazwę osiedla:<br><i>Osiedle Ballestrema w Zabrzu Rokitnicy.</i>                                                                                                       |

|    |                                              |                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                              |                                                                                                 | Natomiast w punkcie 4 i) - wymieniono tylko 2 osiedla, bez uwzględnienia <i>Kolonii Piaskowej (Zandki)</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 5. | Ogólna charakterystyka województwa śląskiego | Dokumentacja Audytu krajobrazowego woj. śląskiego, Załącznik B                                  | Rycina 38 zawiera 4 fotografie dzielnicy Biskupice w Zabrze. Fotografie podpisane: <i>Krajobraz przemysłowy Zabrze i Osiedle Patronackie w Zabrzu</i> ukazują widoki, od strony rzeki Bytomki, na część mieszkalną dzielnicy Biskupice, niezwiązaną z osiedlem patronackim Borsiga.                                                                                                    | Opisy fotografii są niezgodne ze stanem faktycznym.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Proponuje się wymienić fotografie, albo zmienić podpisy.                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 6. | Zabrze – Kolonia Borsiga                     | Dokumentacja Audytu krajobrazowego woj. śląskiego, Załącznik D, Rozdział 12. Osiedla Robotnicze | Tabela wychodząca poza margines, niewidoczna część zapisów.<br>W lokalizacji osiedla wyszczególniono tylko ulice: Okrzei, Głowackiego i św. Wojciecha. W opisie funkcji: kolonia (...) patronacka d. Zakładów Metalurgicznych Borsiga.<br>W opisie cech architektury uwzględniono tylko pokrycie dachów papą.<br>W opisie kompozycji i cech zapisano: „wbudowany kościół ewangelicki”. | Brak pełnej czytelności tabeli.<br>Nie wymieniono wszystkich ulic tworzących układ osiedla patronackiego dawnego Koncernu Borsiga. Na terenie Biskupic Koncern Borsiga posiadał hutę, kopalnię i koksownię. Budynki mieszkalne mają dachy pokryte dachówką, a papa stanowi pokrycie komórek gospodarczych. Na terenie osiedla istniała szkoła ewangelicka (współcześnie zamieniona na mieszkania) z kaplicą ewangelicką - obecnie nieużytkowaną. | Proponuje się zmienić szerokość tabeli oraz wypisać wszystkie nazwy ulic osiedla, tj.: Okrzei, Częstochowską, Lelewela, Żmudy, plac Purkopa, św. Wojciecha, Kempki, Rodziewiczówny, Władysława IV, Głowackiego, Mieczysława I. Uzupełnić typ pokrycia dachów oraz sprostować zapis kolonia (...) patronacka d. Koncernu Borsiga. |

|    |                                              |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                       |
|----|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7. | Zabrze –<br>Rokitnica                        | Dokumentacja<br>Audytu<br>krajobrazowego<br>woj. śląskiego<br>Załącznik D<br>Rozdział 12.<br>Osiedla<br>Robotnicze         | W lokalizacji osiedla<br>wyszczególniono tylko ulice:<br>Jana Szafarczyka, Medyków,<br>ks. Henryka Pobożnego.<br>W rodzaju zabudowy i funkcji<br>nie ujęto szkoły i<br>przedszkola.                     | Osiedle Ballestrema tworzy<br>zabudowa mieszkaniowa<br>przy ulicach: Szafarczyka,<br>Nowowiejskiego, Medyków,<br>ks. Henryka Pobożnego,<br>Śniadeckich, Komuny<br>Paryskiej, Prostej, Andersa i<br>Jordana, uzupełniona przez<br>budynki o funkcji<br>oświatowej. | Proponuje się dopisać<br>wszystkie ulice, tworzące<br>osiedle i dodać brakujące<br>funkcje, tj. szkołę i przedszkole. |
| 8. | Zabrze –<br>Centrum miasta,<br>Plac Wolności | Dokumentacja<br>Audytu<br>krajobrazowego<br>woj. śląskiego<br>Załącznik D<br>Rozdział 15.<br>Miejskie obszary<br>zabytkowe | W zapisach dotyczących<br>kompozycji urbanistycznej<br>m.in. wyszczególniono<br>nieistniejące już w tym<br>miejscu funkcje, tj. hotel<br>i kino, a nie wymieniono innej<br>istniejącej funkcji - banku. | Na tym terenie istniało kino<br>i hotel, obecnie jednak te<br>budynki pełnią inną funkcję.                                                                                                                                                                        | Proponuje się dopisać „dawny<br>hotel” i „dawne kino” i dodać<br>bank.                                                |